

TÜRKİYE-ÇİN İLİŞKİLERİ: İMKANLAR VE ZORLUKLAR

Seyda Nur OSMANLI

Misafir Araştırmacı

Analiz No : 2024 / 21

22.10.2024

Soğuk Savaş dönemi koşullarının etkisiyle 1971 yılında başlayan Türkiye ve Çin Halk Cumhuriyeti (Çin) arasındaki ilişkiler, 1980li ve 1990lı yıllarda Kıbrıs Sorunu başta olmak üzere uluslararası birçok sorunda tarafların farklı görüşlerinin olması ve Uygur Sorunu gibi birtakım anlaşmazlıkların gölgesinde kalmıştır.[1] 1980lerde ekonomi ve sanayi alanında iş birliği anlaşmasının yapılması ve ilk üst düzey resmi ziyaretler gerçekleşirken 1990lı yıllara gelindiğinde Uygur Sorunu ve Soğuk Savaş döneminin sona ermesiyle Yugoslavya ve Sovyetler Birliğinin dağılması sonucunda oluşan yeni devletlere ilişkin Türkiyenin geliştirdiği dış politika yaklaşımı Çin ile ilişkilerde birtakım anlaşmazlıklara yol açmıştır.[2] 1990 ortalarından itibaren yeniden üst düzey temaslarda bulunulmuş ve 1998 yılında Türkiyenin, Uygur derneklerinin faaliyetlerine kısıtlama getirmesi ile ikili ilişkilerde Uygur Sorununun etkisi azalmıştır.[3] 2000li yıllara gelindiğinde iki ülke ilişkilerinin, Çinin küresel ticaret sistemine entegre olmasının da etkisiyle ekonomik ve ticari alanda ivmelenmiştir. Bu dönemde iki ülke arasında pek çok üst düzey ziyaret gerçekleştirilmiş; hızlı tren, maden işletilmesi, Çinin nükleer santral ihalesine girme önerisi gibi çeşitli ekonomik iş birliği konuları gündeme getirilmiştir.[4]

2009 yılında gerçekleşen Urumçi Olayları, iki ülke arasındaki ilişkilerde olumsuz etkiye sebep olmuş ve 2010 yılından itibaren ilişkiler, üst düzey ziyaretlerle yeniden yakınlaşma yoluna girmiştir. İlk olarak 2010 yılında Çin Başbakanı, 2012 yılında ise Devlet Başkan Yardımcısı görevindeki Xi Jinping Türkiyeye ziyaret gerçekleştirirken, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 2012 ve 2019 yıllarında Pekini ziyaret etmiş ve ayrıca bazı BRICS ve G20 zirvelerinde iki Devlet Başkanı bir araya gelmiştir. Söz konusu dönemdeki en önemli gelişme, 2010 yılında Türkiye ve Çin arasında ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesi, siyasi anlaşmazlıkların üstesinden gelinmesi ve ortak küresel vizyon amaçlarını taşıyan Stratejik Ortaklık Anlaşmasının imzalanmasıdır.[5] Diplomatik ilişkilerinde geleneksel ittifak ve müttefiklik ilişkileri yerine, kırkı aşkın farklı adlandırmayla hiyerarşik bir ortaklık ilişkileri kurmayı tercih eden Çin, Türkiye ile olan ilişkilerini stratejik iş birliği ortaklığı

düzeyinde tanımlamıştır.[6] Böylece 2010lu yıllarda itibaren Türkiye ve Çin arasında ekonomik ve siyasi ilişkiler güçlenmeye başlamıştır.

Çin Dışişleri Bakanlığı, Türkiye ile ilişkilerin ivme kazandığı yıl için 2013 yılını işaret etmektedir.[7] 2013 yılı, Çin Devlet Başkanı Xinin imza girişimi olan Kuşak ve Yol Girişiminin (KYG) ilan edildiği yıldır. Bu açıdan söz konusu yıllarda Türkiye ve Çin ilişkilerinin yakınlaşmasında rol oynayan ekonomik unsurun, KYGnin ilanı olduğunu ileri sürmek mümkündür. KYG; bağlantısallık, kazan-kazan, halklar arası bağlar, medeniyet ortaklığı gibi ilkeler etrafında şekillenen ve İpekyolu Ekonomik Kuşağı, 21. Yüzyıl Deniz İpek Yolunun yanı sıra, Arktik İpek Yolu, Dijital İpek Yolu güzergahları ile Çinin alt yapı yatırımlarıyla ekonomik koridorlar, ticaret yolları, lojistik merkezleri, denizaltı iletişim kabloları ve dijital ağlar oluşturarak Çin ve KYG katılımcısı ülkeler arasında bölgesel entegrasyon sağlayan girişimdir.

2015 yılında Çin tarafından KYG Vizyon Belgesi ilan edilmiş olup, Türkiye aynı yıl KYG katılımcısı olmuştur. Parçalı bir yapıdan oluşan KYG, katılımcı ülkelerin uzun dönemli ekonomik ve ticari vizyon hedeflerinin Çin hedefleri ile uyumlulaştırılması esasına dayanmaktadır. Bu bağlamda, yukarıda belirtilen 2000li yılların başında iki ülke arasında gündeme gelen altyapı yatırımları, yeniden gündeme gelmiş ve Türkiye kendi vizyon hedeflerini uyumlulaştırma yoluna gitmiştir. Türkiyenin Trans-Hazar-Orta Koridor projesi, Çin ve Avrupa bağlantısını tamamlayıcı özelliği ile KYG ile Türkiyenin "Orta Koridor" projesi 2015 yılında iki ülke arasında imzalanan anlaşmayla uyumlulaştırılmıştır.[8] Türkiye 2017 yılında düzenlenen Kuşak ve Yol Zirvesine katılım sağlamış ve Asya Altyapı Yatırım Bankasının kurucu üyelerinden olmuştur.[9] 2017 yılında Bakü-Tiflis-Kars demiryolu faaliyete geçmiş olup Türkiye-Çin arasındaki ilk yük treni, Aralık 2020de seferini gerçekleştirmiştir.[10] Çinin KYG kapsamında Türkiyede gerçekleştirdiği diğer bazı yatırımları ise, China Railway Construction Co. tarafından gerçekleşen Ankara-İstanbul hızlı treni, CRRC Zhuzhou Locomotive Co. tarafından gerçekleştirilen İstanbul Kağıthane-Havalimanı metrosu, Cosco Shipping Port Ltd, China Merchants Port Holding ve China Investment Corporationdan oluşan üçlü konsorsiyum tarafından satın alımı gerçekleşen Kumport limanı olarak sıralamak mümkündür.[11]

Son dönemdeki Türkiye ve Çin ilişkilerinin yakınlaşmasında rol oynayan siyasi faktörler incelendiğinde, iki ülke ilişkilerini yakınlaştıran sistemsel ve bölgesel birtakım gelişmelerin yaşandığı görülmektedir. İlk olarak, uluslararası sistemdeki ABD-Çin rekabeti, çok kutupluluk çabaları, BRICS gibi yeni oluşumların ağırlık kazanması gibi gelişmeler, bölgesel güç olan Türkiye için yeni iş birliği alanları meydana getirmiştir. Öte yandan, Türkiyenin bazı konularda Batı ile yaşadığı sorunların Çin ile ilişkilerin yakınlaşmasına ve iş birliklerinin hızlanmasına sebep olduğu ileri sürülmektedir.[12] Ancak belirtmek gerekir ki, Kıbrıs Sorunu, Suriye Savaşı ve sınır ötesi operasyonlar gibi konularda Türkiye ile Çin bazı görüş ayrılıklarına sahiptir. Fakat belirtilen görüş ayrılıklarına rağmen, son dönemde karşılıklı üst düzey ziyaretlerden görüldüğü üzere, ekonomik ve ticari ilişkiler geliştirilmek istenmektedir.

KYG ilanının da etkisiyle, uluslararası sitemdeki jeopolitik ve jeoekonomik rekabetin bir yansıması olarak farklı aktörler öncülüğünde; EASTMED, IMEC, Build Back Better World (B3W), Kalkınma Yolu gibi yeni ekonomik ve ticari koridorlar, liman ve altyapı yatırımları

ortaya atılmıştır. Öte yandan Rusya-Ukrayna Savaşı, 7 Ekim Gazze Savaşı ve savaşın ardından Kızıldenizde küresel deniz ticaretini sekteye uğratan saldırıların yaşanması KYGnin Kuzey Koridoru ve EASTMED başta olmak üzere bazı ekonomik koridorları kesintiye uğratmıştır. Bu bağlamda daha önceki AVİM yazılarında da belirtildiği üzere, Orta Koridor özellikle KYG ve Türkiye-Çin ilişkileri açısından daha güvenli bir rota sunmaya devam etmektedir.

Bölgesel düzeydeki bir diğer gelişme Türk ordusundaki ve savunma sanayisindeki gelişimlerin Karabağ Savaşı sonrası Kazakistan ve Özbekistan gibi bölge ülkeleri ile askeri ve güvenlik alanında yeni iş birliklerini beraberinde getirmiş olmasıdır.[13] Benzer biçimde Çin, yakın zamanda gerçekleştirilen Türk savunma sanayi fuarına gösterdiği ilgi ile görüldüğü üzere, Türk savunma sanayisini yakından takip etmektedir.[14] Bu bağlamda Orta Asya ülkeleri ile siyasi, ekonomik ve kültürel yakın ilişkilerinin yanı sıra askeri ve güvenlik alanındaki ilişkilerini de ilerleten Türkiye, Çin için Orta Asya ülkeleri ile çok boyutlu ilişkilerini Türk Devletleri Teşkilatı ve 2040 Vizyonu çerçevesinde ele alan Türkiye, Çin için Orta Asya ülkeleri ile ilişkilerini güçlendirecek bir aktör olarak öne çıkmaktadır.

Türkiye ve Çin arasında, 2023 ve 2024 yıllarında üst düzey temaslar devam etmiştir. Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi'nin 2023 yılındaki Ankara ziyareti sırasında Orta Koridor ve KYGnin uyumlulaştırılmasının hızlandırılması için Üst Düzeyli Çalışma Grubu Toplantısının düzenlenmesi ele alınmıştır. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Temmuz 2024 tarihindeki Pekin ziyareti sırasındaki konuşmasında Türkiyenin jeostratejik konumuna vurgu yaparak Orta Asyadan Avrupaya uzanan geniş bir alanda 28 milyon değerindeki pazara erişim imkânı sunduğu ifade edilmiştir. Söz konusu ifadeler, Çinin Türkiye sayesinde bu erişim imkanından yararlanabileceğinin bir göstergesidir. Orta Koridor ve KYG arasındaki uyuma dikkat çeken Fidan, ayrıca Kalkınma Yolunun ve KYG arasında bağlantısallıktan yararlanarak uyum oluşturulmasının önemini vurgulamıştır.[15] Bu bağlamda Orta Koridorun yanı sıra Orta Doğu ve Türkiye arasındaki bağlantıyı güçlendirmesi hedeflenen Kalkınma Yolunun Orta Koridor ile entegrasyonunun sağlanması halinde Türkiyenin Orta Asyanın yanı sıra Orta Doğu için de Çin ile ticaretine katkı sağlaması mümkündür. Cumhurbaşkanı Erdoğanın Xi ile Temmuz 2024te ŞİÖ zirvesi sırasında gerçekleştirdiği görüşmede, Çinli işletmelerin Türkiye'ye yatırımlarını artırmasını desteklediğini, turizm ilişkilerinin teşvik edilmesi ele alınmıştır.[16] Ayrıca Çinin öncü olduğu güneş santralleri, offshore rüzgar türbinleri, nükleer enerji gibi yeşil alanlarda iş birliği imkanı bulunmaktadır.[17]

Son dönemde ikili ilişkilerin bir başka boyutunu ise Türkiyenin BRICS üyeliği konusu oluşturmaktadır. 2015 yılında Yeni Kalkınma Bankasının kurulması ve ulusal para birimlerinin kullanılmasını teşvik ederek finans konusunda adım atan, 2023 Güney Afrika Zirvesi ile ikinci genişlemesini yaşayarak üye sayısını çoğaltan BRICS, özellikle nüfus ve ekonomi açısından Küresel Güneyin kayda değer bölümünü temsil eden önemli bir diyalog platformu olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, 22-24 Ekim tarihleri arasında Kazanda gerçekleşecek olan BRICS zirvesine Malezya, Sri Lanka gibi ülkelerin de yer aldığı otuzdan fazla ülkenin, platforma katılmaya hazırlandığının duyurulması BRICSi uluslararası sistemde çekim merkezi haline getirmiştir. BRICSin önemli bir üyesi olan ve kendisini gelişmekte olan ülke olarak tanımlayan Çin, BM başta olmak üzere mevcut uluslararası

siyasal sisteme, küresel finans ve ticaret sistemine birtakım eleştiriler getirmekte ve gelişmekte olan ülkelerin daha çok söz sahibi olduğu bir sistemi savunmaktadır. Türkiye ise BRICS, ŞİÖ gibi platform ve örgütlere kimlik ve güvenlik üzerinden yaklaşmak yerine, yeni bir iş birliği alanı şeklinde yaklaşarak mevcut politikalarının tamamlayıcısı olarak görmektedir. Ayrıca Çin, diğer ülkelerle ilişkilerini ekonomik ve ticari iş birlikleri üzerinden ilerletme eğilimindedir. Bu bağlamda, Türkiye ve Çin ilişkileri açısından BRICS üyeliğinin daha fazla ekonomik ve ticari kazanım sunacağını ileri sürmek mümkündür. İkili ilişkiler açışından basına yansıyan bir başka gelişme ise Çin Devlet Başkanı Xinin 2025 yılında Türkiyeyi ziyaret edeceği olmuştur. Bu doğrultuda belirtilen gelişmeler göstermektedir ki, iki ülke arasında KYG yatırımlarının hızlanması ve yatırım ve ticaretin geliştirilmesi yönünde adımlar atılmaktadır.

Türkiye ve Çin arasındaki ilişkilerin önündeki engeller incelendiğinde ise, ilk olarak Türkiye-Çin ilişkilerinin, Soğuk Savaş koşullarının etkisiyle farklı bloklaşmaların gölgesinde başlaması sebebiyle toplumsal hafızalarda olumsuz imgeler barındırdığı ve Uygur Sorununun iki ülke arasındaki siyasi ilişkileri birçok kez olumsuz etkilediği görülmektedir. [18] Sorunun çözümü için Yu, siyasi fikir birliğinin gerekli olduğunu düşünürken Atlı, ekonomik yakın ilişkilerin çözümde yardımcı olacağını ileri sürmektedir.[19] Bir diğer sorun ise KYG ile ilişkilidir. Öncelikle 21. Yüzyıl Deniz İpek Yolu kapsamında, Türkiye ve Çin arasında özellikle liman yatırımları açısından önemli bir iş birliğinin kurulamadığı görülmektedir. Gürel ve Kozlucanın KYG yatırımlarını inceledikleri çalışmada ise, Çin yatırımlarının Türkiyenin diğer ticari partnerlerine kıyasla sönük kaldığı ileri sürülmektedir. [20]

Ayrıca, son yıllarda iki ülke arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin odağını oluşturan ve KYG ile uyumlulaştırılan Orta Koridor ise, Dışişleri Bakanı Fidanın Pekin ziyaretindeki konuşmasında, hedeflenen ekonomik potansiyelin gerisinde kaldığını ifade etmesinde görüldüğü üzere, beklenen ticaret hacmine henüz ulaşamamıştır. Önemli bir ekonomik pazar imkânı sunan Orta Koridorun hedefine ulaşamamasının temel sebebi, ülkeler arasındaki gümrük mevzuatları başta olmak üzere bir takım bürokratik engeller ile ilgilidir. Bu bağlamda, var olan bürokratik sorunların giderilmesi, Türkiye ve Çin ilişkilerini üst seviyeye taşırken aynı zamanda Türkiye aracılığıyla Çinin Orta Asya üzerinden Avrupa ile bağlarını güçlendirerek Çin ticaretine önemli katkı sağlayacaktır. Ayrıca, Orta Koridor katılımcısı ülkeler ile Türkiye arasındaki yakın toplumsal, kültürel, siyasi ve güvenlik ilişkileri KYGnin bir başka önemli ilkesi halklar arası bağları güçlendirmeye de katkı sunabilir. Bir başka engel ise, 2024 yılı itibariyle Türkiyenin üçüncü büyük ticari ortağı haline gelen Çine karşı verilen dış ticaret açığıdır. İkinci büyük ekonomi haline gelen Çinin küresel ticarette artan hacmi ve rekabet gücü, Türkiyenin ihracat kalemlerindeki sınırlılık bu durumun temel sebebi olarak görülmekte ve Türk ve Çin şirketlerinin tekstil ve altyapı gibi benzer sektörlerde varlık göstermesinin de iki ülke ticaret ilişkilerini olumsuz etkileyen diğer unsurlar olduğu belirtilmektedir[21]. Türkiye, başta Çin olmak üzere Asya ülkeleri ile olan ticaretini daha dengeli kılmak için Asya ülkeleri ile altyapı yatırımlarını arttırma, yüksek teknolojili ürünler ve kültürel iş birlikleri gibi faaliyetlerle ticaretini geliştirebilmek için 2019 yılında, Cumhurbaşkanının Pekin ziyareti sonrasında Yeniden Asya İnsiyatifini ilan etmiştir.[22]

Sonuç olarak zaman zaman iki ülke arasında uluslararası sorunlar ve ulusal politikalar bağlamında bir takım siyasi sorunlar yaşansa da Türkiye, Çin ile ilişkilerine stratejik özerklik politikası açısından yaklaşmakta olup iş birliği ve ticari entegrasyonunu ilerleterek çeşitli Çin yatırımları ile ekonomik kazanımlar elde etmek istemektedir. Benzer biçimde KYG ve Orta Koridor uyumlulaştırılması sayesinde Türkiye ile yakın ekonomik ve ticari ilişkiler, Çin açısından Orta Asya ülkeleri ile Türkiye üzerinden Batıya ulaşma imkanı sunmaktadır. Böylece iki ülke arasındaki ilişkilerin tamamlayıcı özellik taşımakta olduğunu ileri sürmek mümkündür.

[1] Çolakoğlu, S. (2012). Türkiye-Çin İlişkileri: Tek Taraflı Aşk mı? *Ortadoğu Analiz,* 4(45), ss.54-55.

[2] Akdağ, Z. (2019). Türkiye Çin İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi. *Hafıza Uluslararası Sosyal Bilimler,* 1(1), ss.45-48.

[3] Çolakoğlu, S. (2012). Türkiye-Çin İlişkileri: Tek Taraflı Aşk mı? *Ortadoğu Analiz,* 4(45), s. 56.

[4] Çolakoglu, S. (2015). Dynamics of Sino □□□□□□□ Relations: a Turkish Perspective. *East Asia,* 32(1), 7-23. doi:10.1007/s12140-015-9225-7 ss. 14,15.

[5] Çolakoğlu, S. (2013, 1 Ekim). Sino-Turkish Relations: Assessments & Shortcomings. *China Policy Institute*. 17 Ekim tarihinde https://www.asianpacificcenter.org/sino-turkish-partnership.html adresinden erişildi.

[6] Mardell, J. (2024). PRC Partnership Diplomacy in the New Era. *China Brief*, 24(18).

[7] China and Türkiye. (t.y.).*Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China.* 17 Ekim 2024 tarihinde https://www.fmprc.gov.cn/eng/gjhdq_665435/2675_665437/2898_663796/ adresinden erişildi.

[8] Türkiye-Çin Halk Cumhuriyeti Ekonomik İlişkileri. (t.y.). *T.C. Dışişleri Bakanlığı*. 17 Ekim 2024 tarihinde https://www.mfa.gov.tr/turkiye-cin-halk-cumhuriyeti-ekonomik-iliskileri.tr.mfa adresinden erişildi.

[9] Kuşak ve Yol Forumunun Ardından. (2017, 16 Mayıs).Anadolu Ajansı. 17 Ekim 2024 tarihinde https://www.aa.com.tr/tr/dunya/kusak-ve-yol-forumunun-ardindan/819306 adresinden erişildi.

[10] Türkiye - Çin Halk Cumhuriyeti Siyasi İlişkileri. (t.y.). *T.C. Dışişleri Bakanlığı*. 17 Ekim 2024 tarihinde https://www.mfa.gov.tr/turkiye-cin-halk-cumhuriyeti-siyasi-iliskileri.tr.mfa adresinden erişildi.

[11] Türkiyede Kuşak ve Yol Yeni Simgelerini Keşfediyoruz! (2023, 29 Kasım).*CGTN Türk.* 17 Ekim 2024 tarihinde https://www.cgtnturk.com/turkiyede-kusak-ve-yol-yeni-simgelerini-kesfediyoruz adresinden erişildi.

[12] Atlı, A. (2019). Turkeys Economic Expectations from a Rising China. E. Erşen ve S. Köstem (Ed.), *Turkeys Pivot to Eurasia: Geopolitics and Foreign Policy in a Changing World Order* içinde (ss. 118-136). New York: Routledge. s. 133.

[13] Özbekistan, Türkiye ile askeri iş birliğini geliştiriyor. (2020, 30 Ekim).*Türkiye Cumhuriyeti İletişim Başkanlığı*. 17 Ekim 2024 tarihinde https://www.iletisim.gov.tr/turkce/dis_basinda_turkiye/detay/ozbekistan-turkiye-ile-askeri-is-birligini-gelistiriyor adresinden erişildi.; Türkiye to produce Anka drones in Kazakhstan. (2022).*TRT World.* 17 Ekim 2024 tarihinde https://www.trtworld.com/turkey/t%C3%BCrkiye-to-produce-anka-drones-in-kazakhstan-57048 adresinden erişildi.

[14] Şahin, A. (2023, 2 Temmuz). Çin Savunma Sanayiinden İstanbul Çıkarması. *Savunma Sanayi* ST. 17 Ekim 2024 tarihinde https://www.savunmasanayist.com/cin-savunma-sanayiinden-istanbul-cikarmasi/ adresinden erişildi

[15] Efesoy, C., Ögüç Şahinli, E. ve Dinçer, S. D. (2024, 3 Haziran). Dışişleri Bakanı Fidan, Çinde Değişen Dünya Düzeninde Türkiye-Çin İlişkilerini anlattı. *Anadolu Ajansı.* 17 Ekim 2024 tarihinde https://www.aa.com.tr/tr/politika/disisleri-bakani-fidan-cinde-degisen-dunya-duzeninde-turkiye-cin-iliskilerini-anlatti/3238595 adresinden erişildi.

[16] Xi Jinping Meets with Turkish President Recep Tayyip Erdoğan. (2024, 4 Temmuz). *Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China*. 17 Ekim 2024 tarihinde https://www.fmprc.gov.cn/eng/gjhdq_665435/2675_665437/2898_663796/2900_663800/202407/t2024 adresinden erişildi.

[17] Ergenç, C., Altun, S. ve Göçer, D. (2023). Yeşil Piyasalarda AB-Çin Rekabet-İşbirliği Ekseninin Bir Unsuru Olarak Türkiyede Yenilenebilir Enerji. *Heinrich Böll Stiftung*. 17 Ekim 2024 tarihinde https://tr.boell.org/tr/2023/02/24/yesil-piyasalarda-ab-cin-rekabet-isbirligi-ekseninin-bir-unsuru-olarak-turkiyede adresinden erişildi.

[18] Eliküçük Yıldırım, N. (2021). Rigid Boundaries Between Turkey and China: is Political Mobility Possible? *Turkish Studies,* 22(1), 28-48. doi:10.1080/14683849.2020.1716191.

[19] Atlı, A. (2016). Turkeys Foreign Policy Towards China: Analysis and Recommendations for Improvement. İstanbulGlobal Relations Forum Young Academics Program Policy Paper Series No.3. s.13; Yu, H. (2021). China-Turkey Strategic Docking and Cooperation under the Belt and Road Initiative: Progress, Challenges and Prospects. *Asian Journal of Middle Eastern and Islamic Studies,* 15(2), 254-273. doi:10.1080/25765949.2021.1928411 s. 259.

[20] Gürel, B. ve Kozluca, M. (2022). Chinese Investment in Turkey: The Belt and Road Initiative, Rising Expectations and Ground Realities. *European Review*, 30(6), 806-834. doi:10.1017/S1062798721000296.

[21] Yurdakul, D. (2013). Türkiye-Çin Ekonomik ve Ticari İlişkileri. S. Esenbel, İ. Togan ve A. Atlı (Ed.), *Türkiyede Çini Düşünmek: Ekonomik, Siyasi ve Kültürel İlişkilere Yeni Yaklaşımlar* içinde (ss. 228-247). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi., s. 237

[22] Yeniden Asya Girişimi. (t.y.).*T.C. Dışişleri Bakanlığı*. 17 Ekim 2024 tarihinde https://www.mfa.gov.tr/yeniden-asya-girisimi.tr.mfa adresinden erişildi.

Yazar Hakkında :

Seyda Nur OSMANLI, 2015 yılında Gazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun olmuştur. 2021 yılında, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalında "Kuşak ve Yol Girişimi: Cibuti ve Pakistan Örnekleri" başlıklı teziyle Yüksek Lisans derecesini almıştır. Osmanlı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalında Doktora Adayıdır. Çin dış politikası, Çin-ABD ilişkileri, Türkiye-Çin ilişkileri hakkında çalışmalarını sürdürmektedir. Osmanlı, AVİM Uygulamalı Eğitim Programı Koordinatörüdür. Ayrıca, AVİM Günlük Bülten'in Asya-Pasifik bölümünü hazırlamaktadır. Ekim 2024'den bu yana AVİM'de Misafir Araştırmacı olarak görev yapmaktadır. Osmanlı, Mayıs 2026-Temmuz 2026 tarihleri arasında Erasmus+ Staj Bursu kazanarak, Bonn Üniversitesi bünyesindeki Center for Advanced Security, Strategic and Integration Studies (CASSIS) merkezinde Misafir Araştırmacı olarak staj ve araştırma faaliyeti yürütmüştür.

Atıfta bulunmak için: OSMANLI, Seyda Nur. 2026. "TÜRKİYE-ÇİN İLİŞKİLERİ: İMKANLAR VE ZORLUKLAR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2024 / 21. Ekim 22. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/tr/Analiz/TURKIYE-CIN-ILISKILERI-FIRSATLAR-VE-ENGELLER-B

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır